

Słowo wstępne

Konstytucja RP z 1997 roku ujmuje działalność gospodarczą przede wszystkim z uwzględnieniem jej miejsca w społecznej gospodarce rynkowej. Przyjmuje, że należy ona do szczególnej kategorii aktywności podmiotów, których wolności podlegają ukształtowaniu i ochronie w ustawie zasadniczej. Wolność działalności gospodarczej podlega ochronie konstytucyjnej, co nadaje jej wartość odpowiadającą randze aktu prawnego, w której jest zakorzeniona; wolność gospodarcza jest zasadą konstytucyjną oraz prawem podmiotowym ukształtowanym konstytucyjnie.

Tożsamość wolności działalności gospodarczej (przedsiębiorczości) kształtują przede wszystkim przypisane do niej treści, przyjęte i uformowane w Konstytucji, a podlegające interpretacjom doktryny oraz wywodzone przez sądy lub Trybunał Konstytucyjny i charakteryzowane w odpowiednich judykatach. Zakorzeniona w Konstytucji wolność gospodarcza ujmowana jest także w swoich interpretacjach z perspektywy podmiotów, których sytuację ustrojodawca lub ustawodawca wiąże z prawem podmiotowym do konstytucyjnie ukształtowanej wolności gospodarczej. Opracowania prezentowane w niniejszym zbiorze stanowią pokłosie kolejnego Zjazdu Katedr i Zakładów Publicznego Prawa Gospodarczego, w których pole zainteresowania uczestników zakreśla uwaga badawcza odniesiona do regulacji prawnych zaliczanych do publicznego prawa gospodarczego. Uczestników spotkania gościł tym razem wrocławski Zakład Publicznego Prawa Gospodarczego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii, który przyjął na siebie obowiązek zorganizowania wydarzenia w dniach 23–24 września 2019 roku.

Przedmiot głównego zainteresowania Zjazdu odniesiono do sytuacji przedsiębiorcy wobec państwa. Wolność gospodarcza podlega bowiem urzeczywistnianiu przede wszystkim w stosunkach przedsiębiorcy z podmiotami, które wykonują zadania państwa przez realizowanie funkcji przypisanych do władzy publicznej. Uwaga uczestników spotkania skupiła się zwłaszcza na relacjach przedsiębiorcy z władzą wykonawczą i jej uprawnieniami do operacjonalizowania wolności gospodarczej wobec przedsiębiorcy. Za szczególne wyzwanie w ocenach rozumienia wolności gospodarczej w obecnej rzeczywistości ustrojowej państwa przyjęto aktywność prawodawcy — głównie ustawodawcy — oraz rolę władzy sądowniczej, która w swoich judykatach przejmuje także uprawnienia przypisane do władzy prawodawczej.

Miejsce publicznego prawa gospodarczego uznaję za stabilne z uwzględnieniem elementów charakteryzujących jego tożsamość jako odrębnej dziedziny w polskim systemie prawa. Dyskusje uczestników Zjazdu i ujawniane w nich poglądy prowadziły do weryfikowania tego stanowiska przede wszystkim przez szczegółowe analizy regulacji publicznoprawnych, właściwych do określenia statusu przedsiębiorcy wobec państwa, lecz z uwzględnieniem w tych charakterystykach także prywatnoprawnych ujęć regulacyjnych sytuacji przedsiębiorcy w stosunkach z państwem (jego władzami).

W rozważaniach, których treści publikujemy w opracowaniach zamieszczonych w prezentowanym zbiorze, szczególne miejsce zajmują odniesienia do poglądów nauki publicznego prawa gospodarczego oraz charakterystyki wyzwań, które przed nauką publicznego prawa gospodarczego stawiają postępy w prawnym ujmowaniu zjawisk czy idei odnoszonych do przedsiębiorczości oraz miejsca przedsiębiorcy w społecznej gospodarce rynkowej. Znaczną doniosłość w programowaniu badań dla nauki publicznego prawa gospodarczego przedstawiają zagadnienia, które podlegają uwadze i zainteresowaniu prawodawcy, a w ślad za nim także doktryny, ujmowane kompleksowo z uwzględnieniem ujęć zaliczanych do różnych dziedzin prawa (problemy graniczne). W publikacji wyróżniono opracowania, które prezentują wyniki badań przede wszystkim nad związkami publicznego prawa gospodarczego z prawem administracyjnym. W istocie każde opracowanie zawiera jednak rozważania na temat problemów granicznych czy też z pogranicza publicznego prawa gospodarczego i innych dziedzin prawa. Uzasadnione wydaje się wspieranie tej tendencji badawczej. W sposób szczególny wzmacnia bowiem poglądy o szczególnym znaczeniu metody w analizach regulacji prawnych przyjmowanych w sprawach gospodarczych, która wyzwała inicjatywy wszechstronnego naświetlania stanowiska prawodawcy również z perspektywy innych niż publicznoprawne dziedzin prawa. W końcu publiczne prawo gospodarcze zakorzenione jest w Konstytucji, co nadaje zaliczanym do niego regulacjom wyraz konstytucyjnego prawa gospodarczego.

Leon Kieres

ORCID: 0000-0002-6938-890X

Uniwersytet Wrocławski

leon.kieres@uwr.edu.pl